

Súd: Okresný súd Námestovo
Spisová značka: 4P/46/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5822201162
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 07. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Daniela Pilarčíková
ECLI: ECLI:SK:OSNO:2022:5822201162.4

Uznesenie

Okresný súd Námestovo, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: T. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, v tomto konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo, Námestie A. Bernoláka 381/4, Námestovo, IČO: 30 794 536, dieťa rodičov, matky: N. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom O., X. XXX/XX a otca: K. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom G., v konaní o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

- I. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia z a m i e t a.
- II. Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo podal na súde dňa 03.06.2022 návrh na vydanie neodkladného opatrenia podľa § 37 ods. 2 písm. d) Zákona o rodine, v návrhu žiadal, aby súd nariadil rodičom maloletého povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu.

2. V návrhu uviedli, že maloletý býva s matkou a sestrou v rodinnom dome v O., je priateľský, citlivo reaguje na svoje okolie. Prvý podnet od otca dostal navrhovateľ dňa 03.01.2022, otec v návrhu uviedol, že dieťa je psychicky týrane a sexuálne obťažované. Následne navrhovateľ prešetril situáciu v rodine, obrátil sa na školu, ktorú dieťa navštevuje, má odpoveď od pediatra, nepotvrdilo sa, že by mohlo ísť o psychické týranie a sexuálne obťažovanie, preto navrhovateľ podal oznámenie na políciu, ale ani polícia nepotvrdila skutočnosti, ktoré uvádzal otec. Dňa 01.06.2022 sa na navrhovateľa telefonicky obrátil otec, že videl ako bol maloletý na ihrisku v poškodenom tričku, otec hovoril s pani učiteľkou, ktorá učí výtvarnú výchovu a tá mu povedala, že maloletý dostal poznámku lebo nechcel pracovať na výtvarnej výchove. Po skončení vyučovania povedal maloletým učiteľke, že sa mu nechce ísť domov, lebo bude po ňom kričať ujo, ktorý u nich býva. Matka uviedla, že jej priateľ po synovi nekričí „veď to nie je jeho dieťa, prečo by mal po ňom kričať“. Matka povedala, že jej priateľ kričí na deti len vtedy, keď sa hrajú dlho na mobiloch. Otec ďalej tvrdil, že matka patrí na psychiatriu, nevedia sa dohodnúť na ničom, tvrdí, že mu matka bráni v styku s dieťaťom. Otec priznal, že nekontaktoval syna za mesiac marec, apríl, až 26.05.2022, kedy bol za synom na ihrisku. Orgán SPODaSK hľadal vhodné možnosti riešenia, aby sa upravila komunikácia medzi rodičmi, matka bola poučená ako sa má správať voči dieťaťu, ale aj o tom aby zvažila, či je nový partner vhodným partnerom pre ňu, keďže dieťa ho nevie prijať. Vyjadrila sa, že dieťa je pre ňu prvoradé. Rodičia však nedokážu nadviazať vhodnú komunikáciu, otec syna pozoruje na ihrisku, ale k nemu nejde, pre syna si nebol už niekoľko mesiacov. Navrhovateľovi sa javí ako najvhodnejšie opatrenie, aby sa rodičia podrobili sociálnemu poradenstvu v Centre pre deti a rodinu - Tenenet CDR v rozsahu minimálne 40 hodín. Otec odmietol navrhovateľom navrhovanú spoluprácu so psychológom, preto navrhovateľ podal návrh na neodkladné opatrenie podľa § 37 ods. 2 písm. d) Zákona o rodine - povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu,

ktoré bude nariadené súdom. Navrhovateľ pripojil k návrhu správu SPODaSK zo dňa 14.02.2022, ktorej predmetom bolo šetrenie vo veci starostlivosti súdu o maloletého.

3. Súd zistil, že na Okresnom súde Námestovo sa vedie konanie vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa Matúša Slovíka vedenej pod sp. zn. 6P/3/2022.

4. Podľa § 2 ods. 1 Zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len CMP) na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), ak tento zákon neustanovuje inak.

5. Inštitút neodkladných opatrení vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti je upravený v ustanoveniach § 360 až 369 CMP, ktoré predstavujú výnimky zo všeobecnej právnej úpravy podľa CSP.

6. Podľa čl 4 CMP, ak je účastníkom konania maloleté dieťa, koná súd v jeho najlepšom záujme.

7. Podľa 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

8. Podľa 325 ods. 2 CSP Neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby poskytla aspoň časť pracovnej odmeny, ak ide o trvanie pracovného pomeru a navrhovateľ zo závažných dôvodov nepracuje, zložila peňažnú sumu alebo vec do úschovy na súde, nenakladala s určitými vecami alebo právami, niečo vykonala, niečo sa zdržala alebo niečo znášala, nevstupovala dočasne do domu alebo bytu, v ktorom býva osoba, vo vzťahu ku ktorej je dôvodne podozrivá z násillia, nevstupovala alebo iba obmedzene vstupovala do domu alebo bytu, na pracovisko alebo iné miesto, kde býva, zdržiava sa alebo ktoré pravidelne navštevuje osoba, ktorej telesnú integritu alebo duševnú integritu svojim konaním ohrozuje, písomne, telefonicky, elektronickou komunikáciou alebo inými prostriedkami úplne alebo čiastočne nekontaktovala osobu, ktorej telesná integrita alebo duševná integrita môže byť takým konaním ohrozená, sa na určenú vzdialenosť nepribližovala alebo iba obmedzene približovala k osobe, ktorej telesná integrita alebo duševná integrita môže byť jej konaním ohrozená.

9. Podľa § 329 ods. 1 veta prvá, ods. 2 CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia prevej inštancie.

10. Podľa § 329 ods. 2 CSP pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

11. Podľa čl. 5 základných zásad Zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len Zákona o rodine) záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú.

12. Podľa § 36 ods.1 Zákona o rodine sa rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti.

13. Podľa čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

14. Podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, maloleté deti majú právo na zachovanie svojej totožnosti, mena a rodinných väzkov v súlade so zákonom a s vylúčením nezákonných zásahov.

15. Podľa čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie je zakotvené, že pri všetkých opatreniach prijatými orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa.

16. Podľa § 37 ods. 2 písm. d) Zákona o rodine ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu.

17. Z charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že ide o procesný inštitút, ktorého účelom je bezodkladne upraviť pomery účastníkov konania, ak je to potrebné, pričom nevyhnutným predpokladom tiež je, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti odôvodňujúce potrebu neodkladnej úpravy pomerov. Pre rozhodnutie súdu je rozhodujúci stav v čase vydania rozhodnutia, ktorým je skutkový a právny stav veci, o ktorej sa má rozhodovať v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Pokiaľ ide o preukázanie naliehavosti potreby dočasnej úpravy pomerov účastníkov, musí ísť o stav, ktorý neznesie odklad.

18. Neodkladné opatrenie je vo svojej podstate prostriedkom naliehavej procesnej ochrany a je určené na riešenie takých situácií, kde je potrebný rýchly zásah súdu, rýchla úprava pomerov účastníkov konania. Neodkladné opatrenie je mimoriadnym inštitútom a môže byť nariadené iba vtedy, ak sú splnené zákonné predpoklady. Predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia je, aby sa aspoň osvedčila potreba neodkladnej úpravy, o ktorej nemôžu byť vážne pochybnosti, pričom táto úprava sa musí javiť ako naliehavá. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechaná na úvahu súdu, pričom je potrebné starostlivo skúmať všetky dôsledky, ktoré by mohli nastať pre účastníka nariadením neodkladného opatrenia.

19. Nariadením neodkladného opatrenia účastník nenadobúda práva, o ktorých bude rozhodnuté až rozhodnutím vo veci samej. Z charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením súd nemusí a zvyčajne pre krátkosť času ani nemôže zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri ich zisťovaní nemusí vždy byť dodržaný formálny postup stanovený pre dokazovanie. Je však nutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, ako i osvedčenie, že je nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy. Nariadenie neodkladného opatrenia v každom prípade podľa cit. § 325 ods. 1 CSP vyžaduje splnenie podmienky, že je daná potreba bezodkladne upraviť pomery (alebo danosť obavy, že exekúcia bude ohrozená). Takáto potreba je daná naliehavosťou situácie, v ktorej vyčkávanie až na prípadne konečné rozhodnutie (vydané po riadnom dokazovaní) nemusí byť únosným, pretože by zdržanie spôsobené potrebou zachovania všetkých procesných postupov v konaní o veci samej mohlo viesť k ujme, ktorú by neskôr šlo len ťažko (ak vôbec) odvrátiť. Vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti je potom z uvedeného pohľadu prioritným záujmom vytvorenie, resp. za určitých okolností i obnovenie podmienok pre riadny a bezproblémový vývin dieťaťa. Tomuto cieľu je na jednej strane podriadená len obmedzená viazanosť súdu v konaniach návrhmi ich účastníkov (čo sa prejavuje v tom, že súd nemusí a ani nemôže akceptovať práve riešenie problému predostretého účastníkom konania, ale je povinný sa v tomto smere riadiť výlučne záujmom maloletého dieťaťa), na druhej strane i postup pri dokazovaní v takýchto konaniach. Tu totiž na rozdiel od sporového konania je povinný i bez návrhu vykonávať všetky dôkazy potrebné na riadne objasnenie skutkového stavu bez ohľadu na to, či ich účastníci navrhli alebo či ostali nečinnými.

20. Súd preskúmal návrh navrhovateľa a zo samotného návrhu nebolo zrejme, či navrhovateľ žiada súd, aby nariadil výchovné opatrenie v rámci neodkladného opatrenia, alebo aby vykonal dokazovanie a následne nariadil výchovné opatrenie podľa Zákona o rodine, súd preto predvolal navrhovateľa na výsluch, ktorý sa mal konať dňa 20.06.2022. Zástupca navrhovateľa súdu telefonicky oznámil, že sa nemôže zúčastniť nariadeného výsluchu, počas telefonického rozhovoru oznámil vyššiemu súdnemu úradníkovi, že za naliehavý záujem považuje to, že otec maloletého dlhodobo nespolupracuje s pracovníkmi SPODaSK a že podáva na matku nezmyselné trestné oznámenia.

21. Ako už bolo skôr uvedené, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie len v ojedinelých prípadoch, keď navrhovateľ preukáže, že je potrebné bezodkladne upraviť pomery účastníkov konania a musí ísť o stav, ktorý neznesie odklad. Zo samotného návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyplýva, že otec sa o maloletého zaujíma len sporadicky, pričom zo strany otca nedochádza k správaniu, ktorým by ohrozoval dieťa. Z návrhu takisto vyplýva, že otec maloletého dlhodobo nespolupracuje s orgánmi SPODaSK, čo podľa názoru súdu nepredstavuje stav, kedy by súd musel bezodkladne upraviť pomery účastníkov a nariadiť im výchovné opatrenie spočívajúce v povinnosti podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu, hlavne keď otec neprejavil záujem o syna viac ako

dva mesiace. Súd má za to, že po vykonaní rozsiahlejšieho dokazovania môže rozhodnúť o vydaní alebo nevydaní požadovaného výchovného opatrenia v konaní vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa T. U. vedenej pod sp. zn. 6P/3/2022.

22. Navrhovateľ nepreukázal, že vo veci nariadenia neodkladného opatrenia je potrebné bezodkladne upraviť pomery účastníkov konania, preto súd jeho návrh zamietol.

23. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

24. O trovách konania rozhodol súd podľa § 52 CMP a žiadnemu z účastníkov nárok na ich náhradu.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia na Okresný súd Námestovo (§ 357 písm. d) CSP).

V odvolaní sa musí okrem všeobecných náležitostí podania stanovených v § 127 ods. 1 písm. a) - e) a ods. 2 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpisu a ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, aj uvedenie spisovej značky tohto konania) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) - § 363 ods. 1 CSP.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie (§ 364 CSP).